

Toevallige uitvindingen

Duizenden uitvindingen waren eigenlijk 'foutjes'. Sommige dingen die we nu briljant vinden, zijn per ongeluk ontdekt.

Frisbee

Er was eens een bakker in Amerika die zelfgemaakte taarten verkocht. Die taarten zaten in een lage, metalen taartvorm. Deze taartvorm konden klanten opnieuw gebruiken om er zelf weer een taart in te bakken. De mensen bewaarden de taartvormen dus. De bakker heette William Russel Frisbie en die naam stond ook op de taartvorm.

Er werden veel taarten gekocht bij bakkerij Frisbie en er waren dus veel mensen die zo'n taartvorm hadden. Op de universiteit in de buurt, bedachten studenten een spel met de taartvormen: ze gooiden ze naar elkaar en probeerden ze te vangen. Dat werd een populair spelletje. Om mensen te waarschuwen dat er een taartvorm door de lucht vloog, riepen ze heel hard 'Frisbie' als ze gooiden. Zo is het spel frisbeeën ontstaan.

Later werd de ronde schijf van plastic gemaakt. De naam werd gewijzigd in *Frisbee*, om problemen over de rechten op het product te voorkomen.

Post-it notitieblaadjes

Ook Post-it's zijn per ongeluk uitgevonden. Rond 1970 probeerde een wetenschapper in een laboratorium van een groot Amerikaans bedrijf een supersterke lijm te ontwikkelen. Hij mixte wat stoffen door elkaar en hoopte dat dat zou leiden tot supersterke kleefkracht. Maar helaas. De nieuwe lijm bleek juist superzwak te zijn. Alles wat je ermee vastplakte, kon je ook zo weer loshalen. Mislukt, dacht de onderzoeker. En hij zette het spul weg.

Een paar jaar later was er een andere onderzoeker in hetzelfde laboratorium, die ineens weer aan de mislukte lijm moest denken. In zijn vrije tijd zong hij in een kerkkoor. Hij had bladwijzers in zijn koorboek zitten, zodat hij wist waar hij het boek open moest doen als hij een bepaald lied wilde zingen. Maar die bladwijzers vielen er telkens uit! De onderzoeker dacht: 'Als ik nou eens een klein beetje van die zwakke lijm op een papiertje smeer, en die dan in mijn boek plak... Zou het dan ook lukken om dat papiertje weer los te halen zonder dat de bladzijden beschadigen?'

Het lukte. En zo ontstond het idee van de Post-it's. De originele kleur van de Post-it's is lichtgeel. En dat is ook toeval. Want toen deze onderzoeker de lijm ging uitproberen, lag er toevallig een rol geel papier in het gebouw. Dus daar ging hij mee aan de slag.

Chips

Chips zijn in 1853 per toeval ontstaan in een restaurant in de staat New York. De kok had daar gebakken aardappelen klaargemaakt voor een klant. Maar de klant vond ze niet lekker. Hij stuurde het bord aardappelen steeds terug. Hij vond de aardappelen te groot en te kort gebakken. Toen de klant na een paar pogingen nog steeds niet tevreden was, raakte de kok geïrriteerd. Hij besloot de aardappelen zo dun te snijden als hij maar kon en net zo lang in hete olie te bakken tot ze omkrulden. Toen deed hij er zout op en zette ze voor aan de klant. Die werd niet boos, maar vond het verrukkelijk! Al snel kwamen er meer mensen naar het restaurant, speciaal voor de aardappelchips.

Koekjes met stukjes chocola erin (chocolate chip cookies)

In veel landen zijn chocolate chip cookies (koekjes met stukjes chocola erin) heel populair. Ook deze koekjes zijn door een foutje ontstaan. In Amerika wilde de bazin van een populair wegrestaurant chocoladekoekjes maken. Ze ontdekte ze dat ze geen cacaopoeder meer had. Toen brak ze een chocoladereep in stukjes en deed dat door het deeg. Ze dacht dat de chocola in de oven zou smelten en zou mengen met het deeg. Maar dat gebeurde niet. Er bleven stukjes chocola in de koekjes zitten. Maar de klanten vonden dit geen mislukking. Ze bleken er juist dol op!

Spaarvarken

Waarom heeft een spaarpot vaak de vorm van een varken, en niet van een vis of een kat? Dat komt door een vergissing. Het Engelse woord voor varken is *pig*. Vroeger, in de Middeleeuwen, werden veel potten en schalen gemaakt van stevige, oranje klei. Die goedkope klei heette *pygg* en dat spreek je in het Engels hetzelfde uit als varken. Als de mensen een beetje geld over hadden, stopten ze hun munten in zo'n potje van klei. Dat noemden ze hun 'pygg bank': hun spaarpot van klei. Uiteindelijk vergaten heel veel mensen dat die naam van de klei afkwam. Ze dachten dat het een 'piggy bank' was: een spaarvarkentje. Dus toen ze spaarpotten gingen maken, deden ze dat in de vorm van varkentjes.

Ijshoorntje

Op de Wereldtentoonstelling van 1904 in Amerika stonden twee verkopers naast elkaar: de een verkocht warme wafeltjes en de ander bolletjes ijs. Het was die dag erg warm, dus de ijsverkoper deed goede zaken. Al snel waren al zijn bakjes op en had hij niks meer om zijn bolletjes ijs in te doen. De wafelbakker had het niet zo druk en had nog heel veel beslag over. Toen besloten ze samen te gaan werken: de wafelbakker deed zijn beslag in het wafelijzer en rolde de warme wafels snel op in de vorm van een hoorntje. Dan liet hij ze afkoelen waardoor de hoorntjes stevig werden. De ijsverkoper legde daar een bolletje ijs in. Dat bleek een succesvolle combinatie!

Waterijsje

Waterijsjes met een stokje erin zijn uitgevonden door een jongen van elf jaar. Hij heette Frank Epperson. In die tijd, 1905, maakte je ranja door sinaasappelpoeder door water te roeren. Frank had een beker ranja gemaakt, maar was het vergeten. Hij liet de ranja de hele nacht buiten staan, met het houten roerstokje er nog in. Die nacht ging het vriezen. De volgende dag kon hij de bevroren ranja zo aan het stokje uit de beker trekken. Later, toen hij bijna dertig was, dacht Frank hieraan terug. Hij begon een bedrijf dat waterijsjes op een stokje maakte en dat werd een groot succes!

Theezakjes

Aan het begin van de vorige eeuw was er een Amerikaanse handelaar in koffie en thee. Hij verkocht zijn thee in grote kisten. Klanten die thee wilden bestellen, vroegen vaak of ze eerst een beetje van de thee konden proeven voordat ze zo'n hele kist kochten. Dat kon. Dan stuurde de handelaar een beetje thee in een blikje op. Maar dat was best duur. Dus toen bedacht hij om een beetje thee in een klein zijden zakje te doen en dat op te sturen. Dat was veel goedkoper.

Het pakte goed uit: de bestellingen stroomden binnen. Niet voor zijn thee, maar voor de zakjes! Klanten hadden ontdekt dat je die zakjes gewoon om de thee kon laten zitten en dat je dan heel gemakkelijk zonder geknoei thee kon zetten.

Trapveer (speelgoedveer die van de trap af gaat)

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werkte een Amerikaanse ingenieur bij de marine. Hij was op een schip aan het werk en moest een paar veren opspannen. Per ongeluk liet hij er eentje vallen. Hij zag hoe de veer over de vloer bleef duikelen.

Dat wilde hij thuis proberen na te doen. Hij rolde een stuk ijzerdraad op tot een veer. En toen ontdekte hij dat de veer vanzelf over een schuin vlak naar beneden kon duikelen. Hij begon de veer te verkopen als speelgoed, en zo worden deze veren nog steeds verkocht.